

ծիւղերուն ընդհանրապէս եւ կը բաղձանք զանոնք տեսնել եռանդուն եւ ազդուարդուն գործունէութեան մէջ՝ միշտ Կեդրոնին հետ եւ հրահանգուած անկէ:

Այո, չարժեք գրադիր եւ մանաւանդ ջղաբեր-գրուելի ամսեղակներու յարուցած դատարկ աղ-մուկէն: Մենք շատ գործեր ունինք կատարելիք:

Մէկզի՛, այ պարսննե՛ր, եթէ չէք ուզեր ճշգ-մուիլ մեր դարձապարներուն տակ:

ՄԵՐ ՊԱՏԱՍԻԱՆԸ

Պ. ԳԵՈՐԳԵԱՆԻ ԵՒ Պ. ԷՐՄՈՅԵԱՆԻ

Չնդուլի Վերաչինաց Միութեան Շիքակոյի Մասնաճիւղի Վարչութեան Առեւտրային Պաշտասար Գէորգեան եւ Առեւտրային Մարգար Էրմոյեան կարգ մը Ամերիկահայ թեր-թերու մէջ «Կոչ Չնդուլցիներու» վերնագրով գրութիւն մը հրատարակած են, որ ծայրէ ի ծայր գրադարութիւն է եւ հակառակ ճշմարտութեան:

Հետեւեալ քանի մը տողերը ցոյց պիտի տան թէ, ի՞նչ ոգիով է որ այդ ստալոյ կոչը հրատարակած են այդ անա-պարծ պարոնները:

Անցեալ տարի Կեդր. Վարչութիւնը անգործութեան մատնուեցաւ միայն ու միայն Շիքակոյի Մասնաճիւղին Կեդ-րոնին հանդէպ ցոյց տուած անտեղի ու կամակոր անպատա-հութեան պատճառաւ, եւ ասիկա իր անարժան առաջնորդ-ներուն՝ վերոյիշեալ անձերուն դրդումով:

Կեդր. Վարչութիւնը բանակցութեան կը մտնէ Հ. Բ. Ը. Միութեան հետ, գէթ 15 Չնդուլցիներ Հայաստան փո-խադրելու համար: Հ. Բ. Ը. Միութիւնը 150 տոլար կը պա-հանջէ իւրաքանչիւր անձի համար:

Վարչութիւնը նախապէս ստացած ըլլալով մասնաճիւղ-երու խոստումները եւ սրտապնդուած այս վերջին կար-գադրութիւններէն, անմիջապէս կը դիմէ անոնց, որպէս զի իրենց մօտ գտնուած գումարները Կեդրոն զրկեն: Նիւ Եօր-քի Մասնաճիւղը 500 տոլար եւ Լօրէնսի Մասնաճիւղը 1000 տոլար կը զրկեն, իսկ Շիքակոյն, որ 2500 տոլար խոստա-ցած էր, բացարձակապէս կը մերժէ, խուսափողական պա-սրբուակներով: Կեդրոնի գիմումները անպատասխանի կը մնան:

Յուլիս 3, 1927, Պատգամաւորական Ժողովը տեղի ու-նեցաւ Լօրէնսի մէջ, ուր ներկայ էր նաեւ Պաշտասար Գէ-որգեան իրեն պատգամաւոր Շիքակոյի Մասնաճիւղին:

Պատգմ. Ժողովը նկատի առաւ Կեդրոնի եւ Շիքակոյի Մասնաճիւղին միջեւ տեղի ունեցած շատ մը թղթակցու-թիւնները եւ հինգ ժամ վիճաբանելէ յետոյ, հետեւեալ որո-շումը անցուց իր արձանագրութեան մէջ: «Նկատելով որ Շիքակոյի Մասնաճիւղը չէ ուզած ճանչնալ Կեդր. Վարչու-թեան հեղինակութիւնը եւ պատճառ դարձած է անոր ան-գործութեան, Պատգմ. Ժողովը յանցաւոր կը գտնէ զայն»:

Դարձեալ, Պատգմ. Ժողովը իր երկրորդ նիստին մէջ Շիքակոյի Մասնաճիւղին մասին հետեւեալ որոշումը ան-ցուց:

«Պատգմ. Ժողովը կը բեկանէ նախորդ նիստին մէջ տը-րուած յանցաւորի յօդուածը, պայմանաւ. որ Շիքակոյի Մասնաճիւղը օրինաւորապէս ճանչնայ Պատգմ. Ժողովի կողմէ ընտրուած Կեդր. Վարչութիւնը եւ անմիջապէս Կեդ-րոն զրկէ իր գանձին մէջ ունեցած գումարին 75%-ը, հակա-ռակ պարագային, նախորդ որոշումը կը մնայ նոյնու-թեամբ»: Ասոր հաւանեցաւ նաեւ Պ. Գէորգեան:

Նորընտիր Վարչութիւնը չըջաբերականով մը կը դիմէ Մասնաճիւղերուն, որպէս զի իրենց մօտ գտնուած դրամը 75%-ը անմիջապէս Կեդրոն զրկեն: Միւս երեք մասնաճիւղե-րը կը պատասխանեն զրական կերպով: Շիքակոյն դարձեալ կը խուսափի իր պարտականութենէն, միւսնոյն պատրուակ-ներով: Արդ, ընդհանուր հասարակութեան եւ մասնաւորա-պէս Չնդուլցիներու նկատմամբ թեան կը յանձնենք սոյն պա-րագաները՝ որպէս զի իրենք գտնեն թէ ո՞վ է պատասխա-նատուն Կեդրոնի անգործութեան:

Մնդիրը սակայն հոս չի լմնար: Գէորգեան եւ Էրմոյ-եան կը գրեն թէ Կեդր. Վարչութիւնը գաղտնի թէ բացա-յայտ քաջալերութեամբ «Ծօլաւ» թերթիկին ոյժ կուտայ:

Այո՛, իբրեւ Չնդուլցի անհատներ մենք կը քաջալերենք այն բոլոր ազգագուտ ձեռնարկները, որ կ'ըլլան մեր հայրե-նակիցներու անձնական զոհողութիւններով, մանաւանդ հա-մողուած ենք որ այս ձեռնարկը մեծապէս նպաստած է մեր Վերաչինաց Միութեան վեհ գործին:

«Ծօլաւ» անշուշտ ունի իր պատասխանը այդ փոքրոյն պարոններուն: Սակայն միայն մէկ խօսք այս մասին եւ վերջ: «Ծօլաւ» իր հրատարակութենէն ասդին մեծ ընդու-նելութիւն գտած է բոլոր Չնդուլցիներուն կողմէ եւ բազ-մաթիւ դիմումագրեր ունինք մեր մօտ Չնդուլցիներէ, ո-րոնց փափաքն է տեսնել զայն աւելի ընդարձակ եւ ուղղա-կի Չնդուլցի Վերաչինաց Միութեան հովանաւորութեամբ հը-րատարակուած: Ու ելլել անամօթաբար ամբաստանել այ-կարդ մը ազգասէր հայրենակիցները եւ որակել զանոնք ի-րեւ խառնակիչներ, առ նուազն չարամտութիւն է:

Դուք ո՛չ թէ ազգասիրական ոգիով է որ կոչ կ'ընէք Չըն-դուլցիներու, ելլելով ձեր իրաւունքի սահմանէն, այլ ձե-խակաւ նպատակն է իւրացնել ձեր քով գտնուած 2500 տո-լարի գումարը, որ մեր հայրենակիցներու ճակտին քրտն-քով վաստակուած է եւ կը պատկանի միայն անոնց:

Մենք պիտի չուզէինք ձեր բոլոր գաղտնի գործունէու-թիւնները երեւան բերել մամուլի միջոցաւ, բայց այժմ ըս-տիպուած ենք մերկացնել մօտաւորապէս տարիէ մը ի վեր կուսակցական ճղճիմ հաշիւներէ մղուած ձեր չար ու անի-մաստ պայքարը, սկսեալ Ֆիլատէլֆիոյ եւ Նիւ Եօրքի Մաս-նաճիւղերէն: Դուք եւ ձեր ընկերը Կարապետ Արամեան (Մինէրէճեան) ըրիք ամէն ինչ կազմալուծելու համար Ֆի-լատէլֆիոյ մեր պատուական մասնաճիւղը: Դուք շատ աչ-խատեցաք նոյն սխալմով կազմալուծել նաեւ Նիւ Եօրքի եւ Լօրէնսի Մասնաճիւղերը, սակայն հանդիպեցաք արժանի աքացիներու:

Նոյն իսկ ձեր գաղափարի ընկերները հակառակեցան ձեր առած քայլերուն: Անոնք գիտցան կուսակցութենէ ա-ռաջ ազգի բեկորներուն ապագային վրայ մտածել եւ ամէ-րանէ առաջ հայրենասէր Չնդուլցիներ հանդիսացան: Մենք մեծապէս կը յարգենք անոնց հայրենասիրութիւնը եւ նա-խանձայնուլութիւնը հայրենակցական գործերու մէջ:

Դուք գիտէք որ Պատգմ. Ժողովը որոշմանց համաձայն, որեւէ մասնաճիւղ իրաւունք չունի ինքնազուլիս գործելու ալ ո՛ր մնաց կոչեր հրատարակելու: Ուստի ձեր կոչով դուք զձեզ դատապարտած էք իրրեւ անուղղայ պառակտի-նեւ եւ զրպարտողներ:

Պատգմ. Ժողովի տուած հեղինակութեամբ, Կեդր. Վարչութիւնն ձեզ կը վտարէ իր շարքերէն եւ կը պահանջէ որ ձեր քով գտնուած ամէն գոյք, որ կը պատկանի Չնդուլցի Վեր. Միութեան, յանձնէք Շիքակոյի նորակազմ Մասնա-ճիւղի Վարչութեան:

Միութիւնն պաշտօնապէս վաւերացուցած է իր կանո-նագիրը կառավարութեան կողմէ, որուն մէջ որոշապէս չե-

տուած է թէ մասնաճիւղեր պարտին իրենց քով զտնուած
 Գրաժին 75 առ հարիւրը զրկել Կեդրոն :

Հետեւաբար փախուստի միջոց չկայ այլեւս, որքան
 լուս աշխարհ լաւ :

Ի Դիմաց Զնգուշի վերաշինաց Միութեան
 Կեդրոնական վարչութեան
 Ատենապետ՝ Ս. ՄԱՏԹԵՈՍԵԱՆ
 Ատենադպիր՝ Ա. ՓԱՊՈՒՃԵԱՆ
 (Կնիք)

ՄԱՍՆԱՃԻՂԵՐՈՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

«ԿՈՉ»Ի ՀԵՂԻՆԱԿՆԵՐՈՒՆ

Զնգուշի վեր. Միութեան Շիքակոյի Մասնաճիւղի վար-
 չութեան ատենապետին եւ ատենադպրին ստորադրութեամբ
 կոչ մը երեւցաւ «Հայրենիք»-ի մէջ : Կոչին հեղինակները կը
 հրաւիրեն Զնգուշի վեր. Միութեան բոլոր մասնաճիւղերը
 անջատուիլ Կեդրոնէն եւ իրենց ամօթալի օրինակին հետե-
 ւով՝ անջատ գործունէութեամբ օգտակար ըլլալ գաղթա-
 կաններուն :

Մենք, ի լուր այս դրութեան, ոչ թէ փափաք ունինք
 Շիքակոյի մասնաճիւղի վարչութեան քանդիչ օրինակին հե-
 տեւելու, այլ կը յայտարարենք որ մենք միշտ միտցած ոյժի
 հաւատարմութեամբ ենք եւ անդրդուելիօրէն պիտի գործենք
 Կեդրոնին եւ միւս քոյր մասնաճիւղերուն հետ միասնաբար :

Նաեւ, այս առթիւ, մենք պարտք կը համարենք արձա-
 նագրել մեր բոլորը այս անպատասխանատու եւ չարամիտ
 մարդոց դէմ, որոնք մեր հայրենակիցներու հաւատարմու-
 թիւնը չարաչար դործածելով, վերաշինութեան անունով
 հաւաքուած աւելի քան 2500 տղարը կ'ուզեն իրենց քմահա-
 յոյն համաձայն գործածել :

Ուստի, կը խնդրենք որ բոլոր Զնգուշցիներ, յանուն ի-
 իրենց քաղաքի արժանապատուութեան, չհրապարակեն այս վը-
 ճառակար անձերը եւ վեր. Միութիւնը զենն նախանձելի
 լինակի մը մէջ :

Ի Դիմաց Զնգուշի վեր. Միութեան Ֆիլատելֆիայ
 Մասնաճիւղի վարչութեան
 Ատենապետ՝ Կ. Թ. ԹՈՒՆՄԱՆԵԱՆ
 Ատենադպիր՝ Ս. Յ. ՊԱՊԵԱՆ
 (Կնիք)

* * *

Վերջերս Ամերիկահայ թերթերէ ոմանց մէջ «Կոչ Զն-
 ցիներուն» խորագրով եւ ստորագրութեամբ Պ. Գէորգ-
 անի եւ Մ. Իրմոյեանի գրութիւն մը երեւցաւ : Այս յիշեալ
 գործունէրը ճարտկութիւնը ունեցած են գործածելու նաեւ
 մասնաճիւղին անունը : Ասիկա բոլորովին հակառակն է ճշ-
 արտութեան, քանի որ ունինք մասնաճիւղ մը 26 անդամ-
 րէ բաղկացեալ, որ կը գործակցի Կեդր. վարչութեան
 հետ :

Հետեւաբար կուզանք մեր հայրենակիցներուն ուշադ-
 րութիւնը հրաւիրել այս ճամբարութեան վրայ, որպէս զի
 արեւորութիւն չտան այդ կոչին, որ գրուած է անձնական
 խառնախրութեան համար եւ կը հրաւիրենք զիրենք միանալ
 «մասնաճիւղի» ուժեղացնելու համար ամբողջ կազմակեր-
 րութիւնը :

Ի Դիմաց Զնգուշի վեր. Միութեան Շիքակոյի
 Մասնաճիւղի վարչութեան
 Ատենապետ՝ ԽԱՉԱՏՈՒՐ ՊՈՒՕԵԱՆ
 Ատենադպիր՝ Մ. Ս. ՅԱՏԿԱԼՈՒՐԵԱՆ
 (Կնիք)

* * *

Կարդացինք Զնգուշի վերաշ. Միութեան Շիքակոյի
 մասնաճիւղին կոչը մի քանի հայ թերթերու մէջ : Մասնա-
 ճիւղս հակաօրինական նկատելով դայն, չուզեց ոչ մէկ կա-
 րեւորութիւն տալ : Մասնաճիւղս ընդունելով Կեդրոնական
 վարչութեան հեղինակութիւնը, որոշած է մնալ Կեդրոնի
 կողքին մինչեւ վերջ :

Ի դիմաց Զնգուշի վերաշ. Միութեան
 Լօրէնսի Մասնաճիւղի
 Ատենապետ՝ Մ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ
 Ատենադպիր՝ ԼԵՒՈՆ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ
 (Կնիք)

ՆԱՄԱԿ ԽՄԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Ծօլառ Ընթ. Ընկ. վարչութիւն

Շիքակո

Սիրելի Հայրենակիցներ,

Ուրախ եմ ըսել որ անցեալ Կիրակի օր, Մարտ 4, կարդ
 մը զոհաբերող հայրենակիցներու նախաձեռնութեամբ ունե-
 ցանք փոքրիկ հաւաքոյթ մը, Պր. Մեղքոն Փապուճեանի տան
 մէջ, եւ հոն նախնական պարզ աշխատանքներէ վերջ, քան
 նոր անդամներով վերակազմեցինք տարիներէ ի վեր անգոր-
 ծութեան դատապարտուած մեր վերաշինացի մասնաճիւղը :
 Դադարաւորներու փոխանակութեան ընթացքին պարզ կեր-
 պով երեւան եկաւ որ կուսակցական կամ անհատական հա-
 կամարտութիւններ գոյութիւն չունին : Այս իրողութիւնը
 ինքնին յաջողութեան մեծագոյն դրաւականը կրնայ նկա-
 տուիլ : Բոլորին ալ միահամուռ բաղձանքն էր մասնաճիւղը
 զենել հաստատուն հիման մը վրայ, որպէս զի պատահական
 փոփոխութիւններ չենթարկուի ան, այլ ըլլայ զօրաւոր ազդակ
 մը տեղւոյս հայրենակիցները միացնող, շինարար աշխա-
 տանքի լծող եւ պատուաբեր զոհաբերութեան առաջնորդող :

Անջատ գործունէութիւնը նկատուեցաւ կործանարար եւ
 դայթակղեցուցիչ : Ըսուեցաւ թէ մեր ոյժերը խիստ սոսժա-
 նափակ են եւ ամերիկարենակ բոլոր Զնգուշցիներու համա-
 գործակցութեամբ հաղիւ կարելի պիտի ըլլայ գաղափարա-
 կան ազնիւ գործի մը ընթացք տալ : Եթէ անմատչէն փոր-
 ձենք արեւստական բաժանումներ ստեղծել՝ իրարու գոր-
 ծունէութիւնը խաչաձեւելու համար, այն պարադոքսն չը-
 պատահին ծառայելէ աւելի՝ մեր ճշմօրէն նախադրութեան զե-
 րին պիտի ըլլանք : Այսպէսով ատենութիւնը, զրպարտու-
 թիւնն ու նախատինքը փութով պիտի ուռճանան մեր հոգ-
 ւոյն մէջ եւ մենք պիտի ըլլանք բացարձակ դատալիքներ :
 Լաւ է որ զգաստանանք ու մեր ողջակիզուած ծննդավայրի
 վերադարձումին դէմ մեղանչելու ոճրապարտ յանցանքը
 չզործենք :

Ժողովը վրդովմունքով տեղեկացաւ Շիքակոյի մասնա-
 ճիւղին անբաղձալի կացութեան, փափաք եւ յոյս յայտնեց
 որ միջոցներ ստեղծուին անոնց միջեւ համերաշխութիւնը
 վերահաստատելու համար : Այս ախուր կացութեան առիթ
 տուող պատճառները անձանթ կը մնան մեզ եւ մենք չենք
 գիտեր թէ՛ որո՞նք են խիական հեղինակները այս ամօթա-
 լի պատակտումին : Երանի թէ ողջմտութիւնը ունենային ի-
 իրենց վիճելի հարցերը զենել երկուստեք ընտրուած իրաւա-
 րար ատենանի մը առջեւ, պայմանաւ որ անոնց վճիռը ըլլար
 պարտադիր :

Մասնաճիւղս կը պատրաստուի չքիւ հաւկթախաղ մը
 սարքել Ձատիկին յաջորդող Կիրակին, Պր. Խաչիկ Մ. Սը-
 րմեանի ազարակին մէջ : Լիայոյս ենք որ ամէն մէկ հայ-
 րենակից պիտի փութայ հոն եւ իր ներկայութեամբ քաջա-

լիքէ այս անդրանիկ ձեռնարկը: Կը յուսանք նոյն օրը կըրկ-
նապատկել մեր անդամներուն թիւը:

Նորընտիր վարչութիւնը կազմուեցաւ հետեւեալ կեր-
պով.

Ատենապետ՝ Պ. Մեկքոն փապուճեան

Ատենադպիր՝ Պ. Խաչիկ Մ. Սըրբմեան

Գանձապահ՝ Պ. Յով. Նահապետեան

Խորհրդական՝ Պ. Սարգիս Գօնտօեան

Խորհրդական՝ Պ. Մարտ. Փիլօեան

Հայրենակցական ջերմագիր բարեւանքով

Մ. Խ. ՓԻԼՕԵԱՆ

ԴԻՐԸՐ, ԲԱԼԻՓ.

ՄԵՐ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Հոն ուր կարօտութիւններ կան, ծնունդ կ'առնեն պար-
տականութիւններ: Կարօտութեանց դէմ պայքարելու ամէ-
նէն բանաւոր միջոցն է պարտականութեանց կատարումը:
Արդ, ճշմարիտ գիտակցութիւնը ունի՞նք մեր կարօտութիւն-
ներուն եւ ըստ այնմ կը կատարե՞նք մեր պարտականու-
թիւնները:

Ունինք Չնդչոյ Վերաչինաց Միութիւն մը, որ դժբախ-
տաբար իր ինը երկար տարիներու գոյութեան ընթացքին
չէ կըրցած մեր հայրենակիցներուն մէջ եւ անոնց միջոցաւ
արդիւնաւոր գործ մը կատարել:

Իրաւամբ անգոհացուցիչ եւ անբաւարար կարելի է նը-
կատել Վեր. Միութեան գործունէութիւնը: Կ'ակնկալուէր
որ Միութիւնը աւելի ծաւալ եւ աւելի յաջողութիւն գտած
ըլլար: Սակայն, ցաւով պէտք է յայտնենք այն տխուր եւ
նոյն ատեն ապաւնիւն պատճառները ու արտակարգ արգելք-
ները, զորս յարուցած են կարգ մը անհատ հայրենակիցներ
անցեալին մէջ ինչպէս եւ ներկայիս, իրենց դձուճ ու եռա-
մու արարքներով: Մենք գիտաւորութիւն չունինք անձնա-
պէս ոչ մէկ հայրենակից վշտացնելու, ընդհակառակը: Սա-
կայն տխուր հարկ մըն է մեզի համար յայտնել դժբախտ ի-
րականութիւնը: Թերեւս մեր այս սրտցաւ գիտողութիւնը
հզօր խթան մը ըլլայ ու մտարկէ գիրենք դարմանելու սխա-
լը, յառաջ մղելու զանոնք, որ ունենան պարտաճանաչ զրո-
նուելու առաքելութիւնը:

Իւրաքանչիւր հայրենակցի տաղ պարտականութիւնը
թող ըլլայ այդպիսիները անուշաթեմ կարգի բերել, ա-
պա թէ ոչ պէտք է գիտակցարար հակադէմ անոնց եւ երբեք
թոյլ չտալ որ անոնք ունէ՞ գործունէութիւն ունենան մեր
հայրենակցական շրջանակներուն մէջ:

Անհրաժեշտ է որ ամէն բանէ առաջ մեր պարտականու-
թեան գիտակցինք եւ մեր գոհողութեան սղին ի յայտ բե-
րենք՝ աւելի քան երբեք:

Ժամանակը հասած չէ՞ արդեօք, որ կերպ մը մտածուի
ընդարձակելու Վերաչինաց Միութեան գործունէութեան
շրջանակը: Ուրեմն, իւրաքանչիւր հայրենակից իր կարողու-
թեան սահմանին մէջ պէտք է կանգնի իր կոչումին բարձ-
րութեան վրայ: Կամուլին եւ գիտակցօրէն պէտք է կատարէ
իր պարտականութիւնը:

Միացնենք մեր բոլոր ջանքերը, բարոյական կորովը եւ
նիւթական աջակցութիւնը, որոնք կարող են հրաշքներ գոր-
ծել Նոր Չնդչոյ կառուցման եւ մեր բախտադուրկ կարօտ
հայրենակիցներու օգնութեան գործին մէջ:

Ամերիկայի մեր բախտաւոր հայրենակիցները անարդա-
բանալի մոռացման մը մատնած են իրենց արտասահմանի
կարօտ հայրենակիցները, մոռացում մը՝ որ անբաւելի դա-
տապարտութիւն մը պիտի մնայ Ամերիկայի մեր հայրենա-
կիցներու պատմութեան մէջ, եթէ անմիջապէս չքաւեն զայն:

Թերեւս դիտել տրուի մեզ թէ կարօտեալներուն
կը նշանակէ Նոր Չնդչոյ կառուցման հակադէմ, ընդհ-
ուար: Մեր պարտականութիւնը լիովին եւ պարկէշ
կատարած կ'ըլլանք, եթէ կարօտեալներուն մոռնալու
գաժութիւն ցոյց տանք եւ օգնութիւն ընձեռենք: Չէ՞ ու
տասահմանի այդ կարօտ հայրենակիցներէն պիտի հա-
թուին Նոր Չնդչոյ չէնցնող տարրերը:

Կատարենք մեր պարտականութիւնը, որով ազնու-
ցած պիտի ըլլանք մենք զմեզ եւ յայտնած մեր ներքին
գոռն խսկութիւնն ու արժանիքը:

Պէյրուք, Փետր. 2, 1928

ՆՆԲ

ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Պատ. Խմբագրութիւն «Ծօլառ»ի

Շիրակո

Յարգելի Հայրենակիցներ,

Սրտի անհուն հրճուանքով կը կարգում «Ծօլառ»
թիւը. չնորհալայութիւն կը յայտնեմ ձեզ սոյն կ'
դոյն: Մենք պանդուխտներս Կիպրոսի մէջ ամէն ամիս
տանանք զայն եւ անոր միջոցաւ Ամերիկա եւ այլուր
նուազ Չնդչոյիցներու մասին տեղեկութիւններ կ'առնեն:

Առաջին տարուան վերջին թիւին մէջ կարդացի
այս տարի «Ծօլառ» թերթիկը աւելի պիտի յառաջ
Այս լուրը մեզ աւելի եւս սուրբացուց:

Կը մաղթեմ ձեզ աւելի եռանդ եւ կարողութիւն
թելադրեմ բոլոր Չնդչոյի հայրենակիցներուս որ ոչ
ձեզ եւ Չնդչոյ Վեր. Միութեան, որպէս զի անոր մի
կարենանք Հայաստանի մէջ Նոր Չնդչոյի կառուցում
«Ծօլառ» թերթիկի Նոր Չնդչոյի մէջ հրատարակու
տեսնել:

Մեամ Չերկ Յարգանքով

Նիկաւիա, Կիպրոս

ՅՈՎ. ՀԱՆՆԵՍ ՇԵՔԷՐ

ՍԹԱՓԻՆԷ ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵՐ

Երբ մեր պաշտելի Չնդչոյ ոչ եւս է, երբ մեր սիրտուն ջող
մայրերը յօշոտուած են ու մահացած, երբ մեր հայրերու ջրակ
նուած օճախները քանդուած են, մենք հոս տակաւին կ'ըրազինք
լով, բամբակեղ յայտ կամ ոչն եւ անհամաձայնութեան սերմեր
լով հոս ու հոն: Մեր հայրենիքի գլխուն պայթած ահաւոր դժբ-
թեան յետոյ իսկ տակաւին չենք սթափիր եւ ստանց ամօթի եւ
հարութեան կը թերանանք մեր նուիրական պարտաւորութեանց
արդեւ կը հանդիսանանք Չնդչոյ Վեր. Միութեան հետապնդած
տակներու իրականացման:

Ո՞ր է մեր եղբայրս իրութիւնը, ո՞ր է մեր սրտակցութիւնը եւ
ծաղկութիւնը: Ո՞ր են մեր հայրենասիրական մարտը գիտակց
եւ վրէժխնդրական հետապնդումները:

Կա՞յ եւ կը տիրէ՞ այս ներգաղնակութիւնը: Դժբախտաբար ոչ
Հայրենակիցներ, այժմ առենք չէ զիրար հակահարուածելու եւ
պէտով վէրքը աւելի մահացու դարձնելու:

Այսօր առեն է որ այս բոլոր տակաւնութիւնները, անձնական նիւ
ները մեռնին ու չքանան: Մենք ստանցմէ շատ ու շատ աւելի
կան գործ մը ունինք, որու շուրջ պէտք է համախմբուինք ամբողջ
զուգիցներս:

Այսօր առեն է որ մենք եղբայրացած զանք Չնդչոյ Վեր. Մի-
հովանիին տակ, անոր նպատակին իրականացման համար խոր
մտածենք:

Առիկա պէտք է մեզի:

Սթափի՞նք հայրենակիցներ, այս անկերպարան կացութեանէն
ծի լծուինք: Այսօր ոչ զիրար առնելու եւ ոչ ալ զիրար բամբակեղ
կեանք է: Այսօր գործելու վայրկեանն է:

Սթափի՞նք հայրենակիցներ, ամէն հաշիւ մոռցած զիրկընդ
ւնք եւ համբուլի գործունէութեամբ աշխատենք փրկել Չնդչոյ
տիր եւ արժանապատուութիւնը:

Սթափի՞նք...

Լօրէնս

Մ. ԳՐԻԳ

ՀԱՆ ԳՕՆՏՕԵԱՆ

Երգիչ Ճան Գօնտօ-
եան մտադրած է կարգ-
մ ր երգահանդէսներ
սարքել Ա մ ե թ ի կ ա-
յի հայաշատ քաղաքնե-
րուն մէջ եւ այսպէս
կոկիկ գումար մը ա-
պահովել, որպէս զի ի-
տալիա երթայ իր ար-
ուեստը կատարելա-
գործելու համար:

Մեր պատուական
հայրենակիցը այժմ կը
մնայ Սան Ֆրանսիսկօ,
ան պարբերաբար կ'եր-
գէ Ամերիկեան բեմե-
րու վրայ: Շատ յա-
ճախ զինքը լսած ենք
րէտիտյի վրայ՝ Ս ա ն
Ֆրանսիսկոյէն մինչեւ

Շիքաիօ:

Յաջողութիւն եւ յարատեւութիւն կը մաղթենք մեր տա-
ղանդաւոր հայրենակիցին:

ԲԱՐԵԿԱՄ ՄԸ

ՌԻՇԱՅԱԾ ԱՊՏԱԿԸ

Շունդալից ապտակը, զոր իջեցուց Չնդուշի հասարա-
կութիւնը Շիքաիոյի մէջ գտնուող մի քանի գձուձ համուլ-
ներու երեսին, շատ զօրաւոր էր, եւ անկէ առժայթքող կայծ-
կըլտուրը՝ Քալիֆօրնիայէն մինչեւ Հալէպ՝ մեր հայրենա-
կիցներուն միտքը վարդաւրդ խաւարը փարատեց:

Ձայրոյթը, որ զգացած է համայն Չնդուշիութիւնը
հանդէպ Վերջ. Ընդհ. Միութիւնը քանդել ձգտող չարամիտ-
ներուն, շատ արդարացի է ու տեղին: Որովհետեւ 1918էն
ասլին Շիքաիոյի մէջ բոյն զնող այս պատակաւիչներու խմբ-
րակը ամէն ճիղ ի գործ գրած է որպէս զի ընդհանուր միու-
թիւն տեղի չունենայ եւ այդպէսով իրենք տոթիթը ունենան
ձրի բարեբարութեան համբաւներ շինելու Մարսէյլի, Պէյ-
րութի եւ Հալէպի մէջ գտնուող մեր կարօտ հայրենակիցնե-
րուն մօտ, առանց ամենազոյցն չափով մը իսկ մտածելու ա-
նոնց ապագային մասին:

Տասը տարիներ շարունակ ջանացեր են խնամիտական
հաշիւներով վարել մեր հայրենակցական գործերը: Սակայն
այսօր հինցած է այդ ձեւը եւ մեր ժողովուրդն է որ
մեզ կ'առաջնորդէ իր հսկիւն ձայնով: Ու քանի որ արթն-
ցած է մեր ողջմտութիւնը, չարամիտներ թող զգուշանան
մեզ առաջնորդել խնամիտական, ամոգլիական եւ կամ կու-
ռակցական հաշիւներով, եթէ չեն ուզեր արժանանալ մեր
հայրենակիցներու արհամարհանքին, ինչպէս որ արժանա-
ցան Շիքաիոյի մէջ փորձողները եւ ընդունեցին ժողովուրդ-
դին թէեւ ուշացած բայց շատ զօրաւոր ապտակը: Այս ապ-
տակին ուժգնութիւնը հասկնալու համար «Ծօվառ»-ի այս
թիւը միայն կարդալ կը բաւէ:

Համայն Չնդուշիութիւնը շատ լաւ հասկցած է որ տա-
սը տարիներէ ի վեր տիրող անջատողական գործունէու-
թիւնը ոչինչ տուած է իրեն եւ տալիք բան մըն ալ չունի:
Հետեւաբար ան այսօր ընդհանուր միութեան կը բաղձայ,
եւ ատիկա պիտի իրականացնէ արհամարհելով բոլոր այն
արգելքները, որոնք կը զլորուին իր ճամբուն վրայ: Կը բա-

ԽԱՉԱՏՈՒՐ ԱԼԸԳԱՆԵԱՆ

Խաչատուր Ալըգան-
եան ծնած է 1896 թը-
ւականին, Չնդուշ. շատ
փոքր հասակէն իսկ կը
ցուցնէր իր արտակարգ
կարողութեամբ օժտու-
ած ըլլալը: Դպրոցին
մէջ դասերը սերտելու
պէտք չունէր, մէկ ան-
գամ դասին վրայ նայե-
լով արդէն սորված էր:
Թուաբանակոյն անշու-
ժելի խնդիրներ չկային
անոր համար, մէկ ակ-
նարկով կը լուծէր այն
բոլոր խնդիրները, զորս
իր դասընկերները չէին
կրցած լուծել:

Տակաւին 15-16 տա-
րեկան էր երբ Խաչ-

բերդ երթալով Եփրատ գօլէճ մտաւ: Անոր բնկերները կը
պատմէին թէ Խաչատուր իր արտակարգ ուշիմութեան պատ-
ճառաւ գօլէճի տնօրէնութիւնը թոյլ չէր տար ամէն տարի
շարունակելու իր ուսանողութիւնը՝ Փիզիքապէս չտուծելու
համար:

Խաչատուր շատ հետաքրքիր էր քիւրտ աշիրէթներու
մզած կոխներու պատմութիւններով: Միշտ չուկայ կ'իջ-
նէր երբ կը լսէր թէ անուանի ու յայտնի կուտող քիւրտ մը
Չնդուշ եկած է. կ'երթար ու անոր քովը կը նստէր եւ հե-
տաքրքրութեամբ կ'ունկնդրէր մզուած կոխներու պատմու-
թեանց:

Փոքր հասակէն իսկ ունէր հայրենասիրական վառ զգա-
ցումներ եւ կը սերէր շարունակ կարդալ յեղափոխականե-
րու կեանքէն: Իր վերջին մէկ նամակին մէջ, Եփրատէն կը
զրէր, կ'ըսէր թէ մտադրած է Եւրոպա անցնիլ, որովհետեւ
Թուրքիան նեղ կուգար իրեն համար:

Այս ամիսի եւ հատուկապէս երկուսով կ'ուզենք թար-
մացնել Խաչատուրին եւ իր նմաններուն խնկիլի յիշատակը
մեր մէջ: Անոնք զոհ եղան թրքական եաթաղանին: Մենք
վերադրողներս պէտք է վերադրեցնենք անոնց մաքուր յի-
շատակները մեր մէջ եւ անոնց փոխ վրէժը լուծել ձգտինք,
զոնէ մէկ մէկ յիշատակարաններ կանգնեցնելով Նոր Չնդու-
շի մէջ, որ վաղը ապահովաբար պիտի վերականգնի Հայաս-
տանի կուրծքին վրայ:

Շիքաիօ

Ե. Ա.

էն որ մեր հայրենակիցներուն մէջ ինքնագիտակցութեան ու-
ղին արթնցած է ու ինքզինքը տէր կը ճանչնայ իր գործե-
րուն: Երբ բոլորս ալ բմբունք ներկայ կացութիւնը, այն
ատեն ոչ ոք կարող պիտի ըլլայ այսուհետեւ ժողովուրդին
կամքին հակառակ երթալ: Անաստողները թող զգուշա-
նան ժողովուրդին ապտակէն, երբ ան այսօր կը զարնէ, կը
զարնէ եւ վաղը, երբ մեզմէ ոեւէ մէկը կը յանդգնի իր գը-
ձուձ եւր ժողովուրդի շահերէն վեր բռնել հանրային գործե-
րու մէջ:

Թող ապրի՝ Չնդուշիներու ինքնագիտակցութեան ողին
որ ապրի Չնդուշի Վերջ. Ընդհ. Միութիւնը, վասնզի ա-
նոր շատ պէտք ունինք եւ անոր միջոցաւ տակաւին ընելիք
շատ նուիրական գործեր կան:

Շիքաիօ

ՍԵՒ ՔԱՐ

Չ Ա Ր Ի Ք Ը

Շնորհիւ մեր մէջ գոյութիւն ունեցող կարգ մը տկարամիտ եւ չար տարրերու, Չնգուշի Վեր. Միութիւնը եւ անոր անկեղծ հաւատացողները ստիպուած են աւելորդ պայքար մղել՝ չէզոքացնելու համար այս կործանարար մարդոց ազդեցութիւնը եւ փրկելու Շիքակոյի Մասնաճիւղին դանձին մէջ գտնուող աւելի քան 2500 տղարը ստոյգ կորուստէ։

Այս ոչ-հայրենասէր խումբին գլուխը կը դնուին այնպիսի անձեր, որոնք իրենց համոզութիւնը ծայրագոյն աստիճանին տարած են «Հայրենիք»ի, «Կոռնիկ»ի եւ այլ թերթերու մէջ հրատարակելով գրութիւն մը, որ պէտք է կարգալ այս մարդոց մտքին տկարութիւնը եւ սրտին չարութիւնը լիովին բացնելու համար։

Շիքակոյի Մասնաճիւղին նախկին վարչութեան ինքնակոչ ատենապետը եւ ատենադպիրը կոչ կ'ընեն բոլոր մասնաճիւղերուն, որ իրենց պէս բաժնուին Կեդրոնէն եւ առանձին գործելով գաղթականներուն օգնութեան հասնին։ Ահաւասիկ, այս քաղաքակրթուած դարուն մէջ մենք դեռ ունինք մեր մէջ խելօք-խիկարներ որոնք մեզ կը յարկարեն բաժնել մեր արդէն պղտիկ ոյժերը, որպէս զի իրենց եսը յառաջ երթայ, հող չէ թէ գործը կը տուժէ։

Ես վստահ եմ թէ Չնգուշիին հայրենասիրութիւնը ի յայտ պիտի գայ այս անգամ շատ զօրաւոր կերպով ապստակելու մեր մէջ գոյութիւն ունեցող խաւարամիտ ոյժերը։ Այս քանդիչ անձերը ժողովուրդին հաւատարմութիւնը չաւազար գործածելով, Չնգուշի Վերաշինացիին անունով հաւաքուած 2500 տղարը կ'ուզեն իրենց քմահաճոյքին համեմատ վատնել։ Նոյն իսկ Շիքակոյի մէջ իրենք ժողովուրդին մեծամասնութիւնը չունին իրենց հետ։

Պէտք է տապալել այս ՉԱՐԻՔԸ որ Չնգուշի պատիւը փրկուի։

Ֆիլատէլֆիա, Մարտ 12, 1928

ՍԻՄՈՆ

ՔԻՉ ՄԸ ԽԻՂՃ, ՊԱՐՈՆՆԵՐ

Զարմացայ երբ «Մշակ»ի մէջ կարդացի «Կոչ Չնգուշիներուն»ը։

Միտքս անմիջապէս դնաց ինը տարի առաջ ու աչքերուս առջեւ սրտակերպացաւ այն քանդիչ դերը զոր Շիքակոն կատարեց այն ատեն։

Հիմա նորէն նոյն այդ Շիքակոն է որ մէջտեղ ելած է եւ կ'ուզէ դարձեալ քանդել։ Ինը տարի առաջ Վերաշինացի Կեդրոնը Քալիֆորնիա կը գտնուէր, եւ միւս բոլոր մասնաճիւղերը պատրաստ էին Կեդրոնին հետ գործելու։ Բայց չար հոգի Շիքակոյիներ մէջտեղ ելան ու խառնակեցին Միութիւնը եւ պատճառ դարձան շատ դժբախտ կորուստներու։

Այժմ որ ահապին ջանքերու շնորհիւ Միութիւնը կրկին իրականացած է, քանի մը վատողիներ ելած կոչ կը հրատարակեն որ միութիւն չըլլայ ու ստեղծուի անջատ գործունէութիւն։ Պարոններ, ձեռքերնիդ խղճերնուդ վրայ դրէ՛ք եւ մեզի ըսէ՛ք թէ տասը տարի անջատ գործելով ի՞նչ չահեցանք։ Յետոյ, եթէ դուք անկեղծ էք, ինչո՞ւ դուք ձեռքի անջատ չէք գործեր ու ելած էք մեզ ալ կը հրաւիրէք։ Երբորդ, Կեդրոնացուէն ի՞նչ վնասներ տեսած էք մինչեւ հիմա։ Զորբորդ, եթէ դուք լաւ Չնգուշիներ էք ու մեր ցաւն է որ կուլաք, ինչո՞ւ մեր ցաւերը մեզի չէք յայտնէր «Ծօվառ»ի միջոցաւ, որ ամէն Չնգուշիի սունկէն ներս սեղանին վրայ է միշտ, ու ասիկա անտեսելով ելած էք ուրիշ թերթերու մէջ այլոց առջեւ մեզ ալ ձեզ հետ կը խայտառակէք այդպիսի անլայել կոչով մը։ Արդեօք որո՞ւ կ'ընէիք այդ կոչը։ Եթէ մեզի Չնգուշիներուս համար էր, ըսեմ ան-

կեղծօրէն որ հոս Քալիֆորնիայ մէջ նոյն իսկ երախայ չգտնուեցաւ որ հաւնէր ձեր այդ կոչին։ Ընդհակառակը լրբիս ալ զգուանքին առարկայ եղաք։

Բարեկամներ, մենք միութիւն կ'ուզենք, ուրիշ ոչինչ։ Մենք բոլորս միացած պիտի հաւաքուինք Կեդրոնին շուրջ այդ ճամբով պիտի ջանանք փրկել ինքզինքնիս։ Ձեր ցանկութեամբ ճամբան տասը տարիներով փորձուեցաւ բայց պարզիւն անցաւ։

Ու «Ծօվառ»ն ալ մեր միակ թերթն է որ պիտի պահուի դուրսուրանք վրան, քանզի ան է որ ամէն ամիս կը վանորդէ մեր խանդն ու եռանդը հանդէպ մեր ծննդավայրին ու անանդութեանց եւ մեր կարօտեալներու մասին խօսի մեզի։

Ձէք ուղե՞ր, քաջուեցէ՛ք ձեր տապալակներուն մէջ եւ մի խանդարէ՛ք։ Մենք միութիւն կ'ուզենք։

Ֆրէզնօ

ՍԱՐԳԻՍ ԳՕՆՏՕՆ

«ԿՈՉ»Ի ՀԵՂԻՆԱԿՆԵՐՈՒՆ

Ֆրէզնոյի բոլոր հայ թերթերն ալ հրատարակեցին «Կոչ»ը պարոն Շիքակոյիներ։ Ձեր այդ կոչը բոլոր թերթերուն մէջ հրատարակելուն նպատակը, կարծեմ, այն է որ բոլոր Չնգուշիներ կարգան անխտիր։ Այո, բոլորն ալ կարգացին։

Բայց դիտե՛ք թէ ինչպէս կարդացին. ձեզ անիծելով կ'աւանդէին միտած կոչին վրայ ծիծաղելով։ Ի՞նչ, միթէ ոչխա Միութիւնը կը կարծէք մեր հայրենակիցները որ ուզած կողմերէն դէ՛ք՝ յերկրածոյ կոչեր ուղղելով անոնց։ Անոնք ձեր գին ցածին պէս չեն, այլ տողորուած են հայրենասիրական այնպիսի ոգիով մը, որո՞ւ մղումով կը վազեն դէպի միութիւնը համագործակցութիւն։ Այս հայրենասիրական խանդն ու կիւրանդը կասեցնելու համար դուք շատ անգոր էք եւ չէք կըթէ նար դանոնք խեղդել ձեր լճակին նեխած ջրին մէջ։ Ասորս է մենացայտուն ապացոյցը կ'ուզէ՞ք, այդ ձեր կոչէն վեր, Ֆրէզնոյի Չնգուշի Վեր. Միութեան մասնաճիւղին վերա՞ կազմութիւնն ու Կեդրոնին հետ գործելու համար մեր պատահական հայրենակիցներու միահամուռ բաղձանքն է։

Արդեօք ա՞յս պիտի ըլլար ձեր կոչին արդիւնքը։ Իրաւունք ու շատ աղքատ եղած է կոչերնիդ։

Ֆրէզնօ

ՃԱՆ ԱՇՏԱՐԱԿԱՆ

ՆՈՅՆ ՄԱՐԴՈՅ ԵՐԿՐՈՐԴ ՍԽԱԼԸ

Մասնաճիւղերով կազմուած Միութեան մը համար անհրաժեշտ է Կեդրոն մը ունենալ, այսքան մը բան պէտք է որ ստորմաճ ըլլայինք մինչեւ հիմա։ Եւ թէ՛ նախ պէտք է որ մասնաճիւղեր օգնեն ու քաջալերեն Կեդրոնը ու յետոյ զոր պահանջեն անկէ։ Սակայն մենք առանց այս բաները ընելու անմիջապէս կ'սկսինք քննադատութեան տեղի ու անտեղի Միսիսի երախայական քննադատութիւն մըն էր որ կ'ազդէր «Մշակ»ի մէջ։

Երախայական էր այդ քննադատութիւնը, որովհետեւ նախ՝ պէտք չկար որ ուրիշ թերթերու մէջ կոչ ընելով որ ինչները մեր վրայ խնդացնէինք։ Մենք ունինք «Ծօվառ»ն որ ամէն Չնգուշի կ'ստանայ եւ կրնանք մեր տարտերը լալ ու պատմել։ Յետոյ, եթէ մենք կ'ուզենք բան մը ընել անջատաբար չէ որ պիտի յաջողինք, այլ հաւաքաբար եւ մի Կեդրոնի շուրջ հաւաքուած գործելով։

Շիքակոն այս տեսակետով միշտ ինքզինքը հակադրութեան մէջ կը դնէ։ Ասիկա երկրորդ փորձ մըն է որ կ'ընէ շատ հաւանական է միեւնոյն անձերու միջոցաւ։ Առաջ

Օր հատ է:
Այ, Գալիֆ. ԽԱԶԱՏՈՒՐ Ս. ՍԸՐԸՄԵԱՆ

Մեր չնորհապալու թիւնները ազնիւ նուիրատուներուն :

ԿԱՐՕ Յ. ԳԱԶԱԶԵԱՆ

«ԾՕՎԱՌ»Ի ՆԵՐԿԱՅ ԹԻՒԸ

«Ծովառ»ի ներկայ թիւը լոյս կը տեսնէ Շիֆալոյի մեր տարեց հայրենակիցներէն՝ Պրն. Գասարար Պուշուրումեանի անձնական ծախքովը, ի յարգանս իր ընտանիքին եւ զաւակներուն խնկելի յիշատակին, որոնք եւս բոլոր Զնգուշիներուն հետ մահատակուեցան Զնգուշի մէջ, 1915ին:

Սրտագին շնորհակալութիւններ մեր ազնուասիրտ եւ գոհարեւորող հայրենակցին:

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԷՆ ՍՏԱՑԱԾ ՏՊԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՍ

Ֆարգելի Խմբագրութիւն «Ծովառ»ի

Թոյլ տուէք ինձ «Ծովառ»ի սուղ էջերուն մէջ վերջին ինը ամիսներու ընթացքին արտասահմանէն ստացած տպաւորութիւններս յայտնել «Ծովառ» թերթի նկատմամբ եւ ըսել թէ Զնգուշիներ որ աստիճանի հետաքրքրուած են անով:

Մարտէլի մէջ գտնուող հայրենակիցներ մեծ հետաքրքրութեամբ կը կարդային «Ծովառ»ը եւ չափազանց ուրախ կ'ըլլային այլեւայլ երկիրներու մէջ ցրուած հայրենակիցներու կեանքէն լսելով, մինչ իսկ օտար քաղաքացիներ երբ «Ծովառ»ը կը տեսնէին՝ կը հետաքրքրուէին հարցնելով թէ «Ո՞ր կուսակցութեան կը պատկանի այս թերթը, եւ արդեօք Արարժ'ուն է այդ լեռը, որ թերթին ճակատը կ'երեւի»: Կը պատասխանէի իրենց թէ մի քանի երկրաւոր Զնգուշիներու զոհողութեամբ հրատարակուած թերթ մըն է որ կը ջանայ աշխարհի վրայ ցրուած Զնգուշիներու կեանքէն տեղեկութիւն տալ, իսկ թերթին ճակատը երեւցած լեռը Զնգուշի հանդիպակացը գտնուող Ծովառ լեռն է:

Պէյրուսի մէջ եւս նոյնքան հետաքրքրութեամբ կը կարդային «Ծովառ»ը, եթէ պատահէր որ մէկը «Ծովառ»ը ժամանակին չատանար՝ սրտաբեկ կ'ըլլար:

Հալէպի մէջ աւելի խանդավառութիւն տեսայ «Ծովառ»ի մասին եւ խիստ հետաքրքիր էին կարդալու, նամանաւոր երբ Հայաստանի մէջ նոր Զնգուշ շինելու մասին գրուած կ'ըլլար. կը գտնուէին նաեւ խորհողներ թէ մեծ գրամի կը կարօտի Զնգուշ մը շինել, սակայն կ'ըսէին որ զոնէ Հայաստանի մէջ քաղաքին եւ կամ գիւղին մէջ ծայրը թաղ մը թող շինել տան Զնգուշ անունով եւ մեզ Սիւրիայէն ազատեն:

Վերջապէս իմ տպաւորութիւնս այն եղաւ որ մեծ համակրութիւն կը տածուի «Ծովառ»ի մասին եւ շատեր կը բաղձային «Ծովառ»ը հրատարակուած տեսնել երկու շաբաթը անգամ մը:

Յարգանքներով
ՅԱՆՈՐ Կ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

Շիֆալո, Մարտ 15, 1928

ՇԽՏԱԿ ԽՕՍԻՆՔ

Կայ կէտ մը, որ մինչեւ հիմա, դէթ ինձի համար, մութ է եւ անբացատրելի: Եւ այդ ասիկա է: Այն հայրենակիցները որոնք Կեղրոնը չեն քաջալերեր նիւթապէս եւ բարոյապէս ու անվստահութիւն կը յայտնեն, արդեօք իրա՞ւ կեղրոնացման չեն հատար, թէ ոչ իր պատճառաբանութիւն մէջտեղ կը նետեն՝ ընդհ. զարծին վնասելու համար:

Եթէ առաջինն է, մեր յարգոյ հայրենակիցները չարաչար կը սխալին: Պէտք է նկատի ունենանք թէ մեզի պէս փոքրածի քաղաքացիներ եթէ առանձնապէս գործեն, պիտի չկրնան եւ ոչ մէկ մարդ Հայաստան փոխադրել եւ ոչ ալ ներկայ Հայաստանի մէջ Նոր Զնգուշը կառուցանել: Ոյժերու ցրումով մենք չենք կրնար մեր նպատակներուն հասնիլ:

Հայաստանի մէջ գիւղ մը շինելը լեռան մը գլուխը հնձալուն չի նմանիր: Մեր նպատակը իրականացնելու համար պէ՛տք է հաւաքական ոյժի եւ մասնաւոր մեծ կազմակերպութիւն:

Իսկ եթէ խնդիրը անվստահութեան եւ Կեղրոնի դործած շուրջ կը դառնայ, պէտք է օրէնքի սահմանին մէջ եւ շինարարութիւններ ընել եւ մասնաւոր Կեղրոնին սխալները՝ եթէ:

Պատգմ. Ժողովներու որոշումները քննադատել՝ հասկնալ հանդերձ այս իրաւասութիւնը թոյլ չտար մեզի աննկատ թողքանի բարեփոխուած չին:

Մեր հայրենակցական պարտաւորութիւնները անձնական թեանց զոհելով՝ մեծ անխղճութիւն կ'ընենք մեր կարօտ հանրուն հանդէպ, որոնք աշխատեցնելու պէս կը քուլին տեղը:

Պէտք է օր առաջ Հայաստան զրկենք զանոնք, որպէս զի զենն մեր գիւղին՝ Նոր Զնգուշի:

Նիւ Եորք

ՍԵԼԻՔ ԽԱՉԻՐ

ԶՆԳՈՒՇՅԻՆԵՐՈՒ ԿԵԱՆՔ

ՅՐԻՉՆՈ.— Փետր. 4ին Սր. Սարգիսի օրը տօնեցինք Պրն. տօնանի անուան տօնը: Հայրենակիցներ հաւաքուած էին Պրն. նի այլի ընկալարանը: Տիկին Սիրուարդ Գոնտօեան իր հիթեամբ յարգեց ու պատուեց բոլոր ներկաները: Երկրի սոսկ համաձայն մտմբը վառելով եւ սեղանին շուրջ բոլորուելով զուարթ ժամանց մը ունեցանք:

*** Փետր. 25ին նոյնպէս տօնեցինք Պրն. Թորոս Տօղուլուն տարեդարձը: Հայրենակիցներու հոծ թաղմութիւն մը լինեց Պրն. Թորոս Տօղուլունի եւ Պ. Յ. Մաթոսեանի այդի ընդ Տիկին Արմենուհին ջանք չէր խնայած օրուան ուրախութիւնը կերպով անցնելու համար: Մտմբը վառելով երգեցինք ու երկրով լաւ ժամեր ապրեցանք:

*** Փետր. 25ին Յովսէփ Վարդապետ Բէօտեանի մօր Իւմայի 72րդ տարեդարձը տօնեցինք, Տէր եւ Տիկին Կ. Յակոբեկարանին մէջ: Յրէշոյի եւ չըմկայքի բոլոր Զնգուշիները ինչպէս յարգելու իսրիկ Մամայի ծեր օրերը:

Այդ օր Հայր Սուրբին ամենաերջանիկ օրն էր, որովհետեւ իր եւ դուրգուրտ հակողութիւնը կը վայելէր տաղաւին:

Տիկին Մարգրիտ Կ. Յակոբեան ջանք չէր խնայած օր մանցը հաճելի ընելով հիւրերը զոհ ձգելու համար:

Կ. Ս.

10ՐԷՆՍ.— Մարտ 4ին «Խառ»ի օր համարելով՝ հայրենաբաղմութիւն մը հաւաքուած էր այս տղերք դուրսի ընկալարանին վրայ վեր տօնուեցաւ «Ծովառ»ի մատուցած դերը մեր նախնական կեանքին մէջ եւ փափաք յայտնուեցաւ «Ծովառ»ի տարուան առթիւ նուէրներ հաւաքել: Հաւաքումի գործը յաջողութեամբ ինձի:

Ս. Յ.

ՇԻՔԱԿՈ.— Մեր յարգելի հայրենակիցը Պրն. Յակոբ Վինքը ամսուան պտղոյն մը յետոյ, ամուսնացած Հալէպէն տեղափոխեց: Բարի պալուստ կը մաղթենք Տէր եւ Տիկ. Յ. Վարդապետին:

*** Ծովառի Երրորդ դասախօսական ժողովը տեղի ունեցաւ Տիկ. Յ. Ապրէլեանի ընկալարանին մէջ: Դասախօս Տօղ. Ժ. Ժապետեան գասարիօնց հարց ու պատասխանի ձեւով ստեղծեց նիւթի մը շուրջ: Ներկաներ բոլորն ալ օգտուեցան տրուած լուծութիւններէն:

Ժողովին վերջ ներկաները վայելեցին լաւ երեկոյթ մը՝ Տէր եւ Տիկին Ապրէլեանին:

*** Ծովառի չորրորդ պտոյտը տեղի պիտի ունենայ Ապրիլիսիսի զասախօսութիւնը 7ին: Մանրամասնութիւնք յայտարարուելով:

ՅԻԼԱՏԷԼԻՅԻԱ.— Մեր յարգելի հայրենակցին Պրն. Սիմոն Լեւոնի նշանախօսութիւնը ընդ Օր. Լիւլէճեանի՝ շատ փայլուն անդրաբակոյցն եւ Լօրէնսէն եկած էին շնորհաւորական հետադիմութիւնը տեսնել մինչեւ ուշ ատեն:

ԲԱՐՍԷՆ

*** Յունի. 14ի իրիկունը տեղի ունեցաւ Տէր եւ Տիկին Լեւոնի եւ Ռանի մը ամսուան տղիկան մկրտութեան հանգիստը: Փօքրիկը մկրտուեցաւ Մարգարիտ անունով:

Մկրտութեան արարողութիւնը լրանալէն յետոյ, բարեկամազգականներու կոկիկ բաղմութիւնը ամբողջ գիւղերը լայնացուց թիւն ընելով: Առաւօտ ուշ ատեն բոլոր հիւրերը զոհ տալով մեկնեցան՝ բարեմաղթութիւններ ընելով փոքրիկն Մարգարիտը: Զութեան եւ երջանկութեան համար:

ՆԵՐՍԷ